

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра культурології та інформаційної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри культурології
та інформаційної діяльності

Ю.С. Сабадаш

«19» січня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВДЗП 2.1 «Прикладна етика»

Освітньо-професійні програми: для всіх ОПП першого (бакалаврського) освітнього ступеню

2020– 2021 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Прикладна етика» для всіх ОПІ першого (бакалаврського) освітнього ступеню

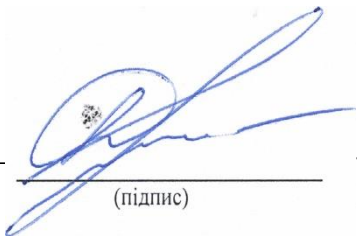
Розробники:

Янковський С. В., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри культурології та інформаційної діяльності Маріупольського державного університету

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ

Протокол від «19» січня 2021 року, №9

Завідувач кафедри культурології
та інформаційної діяльності

_____ (підпис) . С. Сабадаш

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування Показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) Форма здобуття вищої освіти	заочна Форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 3	Для галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в Маріупольському державному університеті	За вибором	
Модулів – 4		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	0-й
Індивідуальне науково- дослідне завдання розробити агенду «Моральні норми і соціальне різноманіття»		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		4-й	0-й
Тижневих годин для денної Форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи студента -1.8		Лекції	
		16 год.	0 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	0 год.
		Лабораторні	
	0 год.	0 год.	
	Самостійна робота		
	40 год.	0 год.	
	Індивідуальні завдання 17 год.		
Вид контролю			
Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розвинути у студентів навички мережевого діалогу за рахунок опанування основ мережевого етикету і розуміння його специфіки.

Завдання: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності або в процесі навчання із застосуванням елементів культурологічної теорії спілкування і додержанням принципу рівності сторін, а також застосовувати здобуті знання та вміння в обставинах, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов..

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: навчальна дисципліна «Прикладна етика» належить до вибіркової компоненти загальної підготовки студентів за

ОПП всіх спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) освітнім ступенем в МДУ.

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Прикладна етика» є засвоєння освітніх компонентів освітньої програми є засвоєння студентами нормативних дисциплін.

Компетентності:

- уміти одержувати позитивну цінність спілкування;
- самостійно розширювати знання про розмаїття способів самовираження у спілкуванні;
- одержувати інформацію про уподобання співбесідника та визначати ступінь його відкритості;
- усвідомлювати взаємозв'язок уподобань і ціннісних орієнтацій співбесідника;
- критично ставитись до виявів цензури в сучасному соціумі;
- вміти займати індивідуальну позицію в дискусії;
- аргументувати свої уподобання;
- оцінювати стереотипність і упередженість співбесідника;
- улагоджувати розбіжності точок зору;
- уміти репрезентувати власні уподобання;
- робити висновки про межі власних уподобань;
- уявляти зв'язок намірів та змісту спілкування.

Програмні результати навчання:

- здатність структурувати власну точку зору;
- обізнаність в особливостях мережевого етикету;
- уміти застосовувати принципи мережевого етикету;
- здатність приймати участь в мережевій дискусії;
- здатність обирати проблемні питання;
- уміння аналізувати аудиторію мережевого спілкування;
- здатність презентувати свої міркування з врахуванням технічних обмежень мережевого спілкування;
- здатність виділяти аналогії, наводити приклади із врахуванням множинності способів мережевого спілкування;
- уміння ініціювати та підтримувати дискусію в мережевому спілкуванні.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Філософські засади прикладної етики.

Прикладна етика – це філософська дисципліна, об'єктом вивчення якої є моральна свідомість. Філософські дисципліни, прикладна етика – зокрема, належить до традиції практичної філософії. Теоретичний аспект етичних учень полягає в обґрунтуванні природи моральної поведінки людини. Практична сторона визначається регулятивними нормами, що застосовуються людиною безпосередньо, надаючи можливість моральної оцінки вчинків. Отже осмислення феномену людського буття в світі етичних вчень визначається такими категоріями як воля, право, гідність. В них узагальнюється співвідношення суспільного та індивідуального виміру людського існування, колективне та особистісне уявлення про Справедливість, Рівність, Свободу.

Вплив маніпулятивних технологій на соціальний простір надав актуального значення переосмисленню таких концептів як влада, відповідальність, індивідуалізм, що становлять горизонт моральної свідомості особистості.

Тема 1. Вступ. Завдання курсу. Базові поняття етики та прикладної етики. Характеристика філософських питань, філософський зміст проблем прикладної етики та етики. Категорії «смаку», «щастя», «вибору», «свободи». Джерела, література, навчальні завдання з дисципліни. Визначення понять «прикладна етика», «прикладна етика». Вчинок, мораль, моральність. Щастя. Атрибутивний та оціночний зміст суджень смаку та моральних суджень.

Тема 2. Сутність соціальної відповідальності в сучасному світі. Довіра. Чеснота. Гідність. Моральні почуття: сором, егоїзм, альтруїзм. Поняття відповідальності. Імперативи. Форми соціальної відповідальності. Колективна провина та відповідальність. «Наше спільне майбутнє»: Прометей та сучасний світ.

Тема 3. Етичні виміри соціокультурного розмаїття сучасного світу та України. Діалогічна культура спілкування. Толерантність. Мережева культура спілкування. Reductio ad Hitlerum. Everybody lies. Принципи глобальної етики. Декларація прав людини та громадянина 1789 року. Декларація прав людини (Паризька декларація прав людини 1948 року). Ініціативи глобальної етики: «Декларація світового етосу», «Нова глобальна прикладна етика». Плюралізм як принцип нової світової етики.

Змістовий модуль 2. Філософські засади прикладної етики.

Теоретичний аспект прикладної етики охоплює проблеми «сприйняття (краси)» та природи діяльності. Різноманіття сучасних витворів моральності поставило задачу осмислити наново сутність таких понять як «творча діяльність», «життя», «митець», «спостережник». Прагматична площина теорії прекрасного розкривається розв'язанням питань практичної прикладної етики, формування смаку і моральних почуттів.

Універсальне значення має розуміння проблеми техніки. Прискорення технологічного навантаження призвело до змін у естетичному вимірі буття, у його початках і існуванні людини в світі.

Тема 1. Логіко-методологічні засади прикладної етики. Специфіка моральних переживань, відчуття і розуміння. Фундаментальні категорії моральності: «щастя», «моральність», «моральний ідеал». Сучасні проблеми прикладної етики: добро і зло, «прикладна етика морального». Співвідношення моральних переживань і реальності.

Тема 2. Основні проблеми теорії моральності. Теорія наслідування у вченнях Платона, Аристотеля. Проблема соціальної відповідальності моральної особистості і моральності. Психоаналітична теорія механізмів діяльності. Витвір моральності і його відмінні ознаки (Р. Барт, Г. Арендт). Відповідність моральності та дійсності. Геніальність і майстерність.

Тема 3. Напрямки практичної прикладної етики. Моральний вимір повсякденності. Соціальне та моральне в житті. Традиції та інновації в мистецтві. «Цінності життя». Співвідношення моральності та технології.

4. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		Л	П	ін	Р.		Л	п	д	Р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Змістовний модуль 1. Філософські засади етики										
Тема 1. Вступ. Завдання курсу. Базові поняття етики та прикладної етики	17	3	3	5	5	-	1	1	7	7
Тема 2. Сутність соціальної відповідальності в сучасному світі	13	3		5	5	-	1	1	7	7
Тема 3. Етичні виміри соціокультурного розмаїття сучасного світу та України	15	3	2	5	5	-	1	1	7	7
Разом за змістовим модулем 1	45	9	6	15	15	45	3	3	21	21
Змістовний модуль 2. Філософські засади прикладної етики										
Тема 1. Логіко-методологічні засади прикладної етики	14	3	2	5	5	-	1	1	7	7
Тема 2. Основні проблеми теорії моральності	12	3		5	5	-	1	1	7	7
Тема 3. Напрямки практичної прикладної етики	19	3	3	5	5	-	1	1	7	7
Разом за змістовим модулем 2	45	9	6	15	15	45	3	3	21	21
Всього	90	18	12	30	30	90	6	6	42	42

5. Теми семінарських занять

п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Прикладні питання етичних теорій	2
2	Прикладна етика та медицина в сучасному світі.	2
3	Глобальна прикладна етика в полікультурному світі.	2

4	Життя та життя	2
5	Сучасне життя та життя сучасності	2
6	Рівність та дискримінація в сучасному світі	2
Всього		12

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Співвідношення моральності та самовиявлення	19
2	Місце етичної проблематики в аргументації	19
3	Аргументація соціальної відповідальності	18
Всього		57

9. Індивідуальні завдання

Оформити агенду на тему «Моральні норми і соціальне різноманіття?» відповідно до пропонуваного виду діяльності:

1. Зробити презентацію одного з принципів сучасного моральності.
2. Укласти письмову відповідь на поставлені запитання:
 - 2.1. Чи впливає на людські вчинки знання етичних проблем?
 - 2.2. Чи слід приділяти увагу вирішенню етичних проблем?
 - 2.3. В чому сутність філософського розуміння етичних проблем?
 - 2.4. Чи можуть бути вирішені етичні проблеми філософськими засобами?
 - 2.5. Чи зіткнулися Ви у своїй діяльності із етичними проблемами?

10. Методи навчання

Усний виклад навчального матеріалу, проблемні лекції, обговорення матеріалу, семінари-дискусії, тестування, демонстрація індивідуальні роботи.

11. Критерії оцінювання

Для допущення до підсумкової форми контролю студент має набрати за час навчання мінімальну кількість 35 балів і максимальну 75 балів.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
I. Незадовільний	0-8	Студент розрізняє об'єкти вивчення.
	9-16	Студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	17-24	Студент відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
II. Середній	25-37	Студент здатний до відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію.
	38-40	Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правила, визначення, поняття.
	41-49	Студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але

		недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	50-57	Студент правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
	58-66	Знання студента є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності.
	67-75	Студент добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
IV. Високий	76-84	Студент має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
	85-92	Студент має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	93-100	Студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

12. Засоби оцінювання

Тестування, письмові та усні відповіді на поставлені запитання. Написання підсумкового тестового завдання.

Поточний контроль – теоретичні співбесіди, рішення практичних та тестових завдань, аналіз проблемних ситуацій, написання та захист реферативних робіт.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Під час контролю систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюється: розуміння та запам'ятовування програмного матеріалу; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; уміння самостійно опрацювати навчальну та наукову літературу; уміння усно чи письмово подавати певний матеріал за темою семінарського заняття; результати експрес-контролю.

Під час контролю виконання завдань для самостійного опрацювання оцінюють: самостійне опрацювання тем у цілому та окремих питань; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів з курсу.

Отримати максимальну кількість балів за кожний блок студент має можливість під час захисту кожного блоку. Якщо студент без поважної причини захищає блок самостійних робіт пізніше зазначеного терміна – максимальна кількість балів знижується (в залежності від затримки) на 1-3 бали.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальна сума балів, яку здобуває студент за час навчання становить 100 балів, з яких успішність за підсумками аудиторної роботи складає 20 балів, за ІНДЗ – 15 балів, за СРС – 30 балів, а також отримані під час проведення підсумкової форми контролю не більше 45 балів.

Розподіл балів за змістом навчальної діяльності						Підсумок
Форми роботи		ЗМ 1	ЗМ 2	Усього за змістовними модулями	ІНДЗ	Залік
Навчальна діяльність студента	аудиторна робота	10	10	20	15	25
	РС	20	20	40		
						100

Виявлення успішності студента здійснюється відповідно до бально-рейтингової шкали оцінювання, національної абсолютної шкали оцінювання успішності, оцінювання навчальної діяльності згідно із кредитно-трансферною системою. Релевантність відміток кожної з трьох шкал виявлення успішності визначається таблицею, яка наводиться нижче:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, джерела та література з історії регіону, ілюстративні матеріали щодо змісту модулів та окремих тем.

15. Рекомендовані джерела інформації

15.1. Базова

1. Гусейнов А. А. Этика : учебник / А.А. Гусейнов, Р.Г. Апресян. – М. : Гардарики, 2000. – 472 с.
2. Прикладна етика : підручник / за заг. ред. Л. Т. Левчук. – 2-ге вид., випр. и доп. – Київ : Вища школа, 2006. – 431 с.
3. Зеленкова, И. Л. Этика : учебное пособие для студентов вузов / И.Л. Зеленкова, Е.В. Беляева. - 3-е изд. испр. – Минск : ТетраСистемс, 2000. – 368 с.
4. Кондрашов, В. А. Этика. Прикладна етика : учебное пособие / В.А. Кондрашов, Е.А. Чичина. – Ростов н/Д : Феникс, 1999. – 512 с.
5. Кондрашов, В. А. Этика. Прикладна етика : учебное пособие / В.А. Кондрашов, Е.А. Чичина. – Ростов н/Д : Феникс, 1998. – 512 с.
6. Кондрашов, В. А. Этика. Прикладна етика : учебное пособие / В.А. Кондрашов, Е.А. Чичина. – Ростов н/Д : Феникс, 2000. – 512 с.
7. Кривцун, О. А. Прикладна етика : учебник / О.А. Кривцун. – Москва : Аспект Пресс, 2000. – 434 с.

8. Левчук Л. Т. Прикладна етика : підручник / Л. Т. Левчук, Д. Ю. Кучерюк, В. І. Панченко ; за заг. ред. Л. Т. Левчук. – Київ : Вища школа, 1997. – 399 с.
9. Малахов В. А. Прикладна етика. Курс лекцій : навч. посібник / В.А. Малахов. – 3-тє вид. – Київ : Либідь, 2001. – 384 с.
10. Мовчан В. С. Прикладна етика : навчальний посібник / В.С. Мовчан. – 3-є вид., випр. і доп. – Київ : Знання, 2007. – 483 с.
11. Малахов В. А. Прикладна етика : курс лекцій : навч. посібник / В.А. Малахов. – Київ : Либідь, 1996. – 304 с.
12. Попов Л. А. Этика : курс лекций / Л.А. Попов. – М. : Центр, 1998. – 160 с.
13. Савельєв В. П. Прикладна етика : навч. посібник / В.П. Савельєв. – 2-ге вид., виправ. – Львів : Магнолія 2006, 2008. – 244 с.
14. Прикладна етика : учебное пособие для вузов / под ред. А. А. Радугина. – Москва : Центр, 2000. – 240 с.
15. Яковлев, Е. Г. Прикладна етика : учебное пособие / Е.Г. Яковлев. – Москва : Гардарики, 2000. – 464 с.

15.2. Допоміжна

1. Адорно Т. Теорія прикладної етики. – К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2002.
2. Причепій, Є.М. Філософські дисципліни, прикладна етика – зокрема : підручник / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль. – 2-ге вид., випр. и доп. – К. : Академвидав, 2006. – 592 с. – (Альма-матер).
3. Блощинська В.А. Прикладна етика практикум: Навчальний посібник. – К.: центр «навчальної літератури», 2005. – 248с.
4. Зеленкова И.Б., Беляева Е.В. Этика: Учебное пособие и Практикум. – Минск, Львів : Магнолія 2006, 2008. – 244 с.
5. Золотухина-Аболина Е.В. Современная этика: истоки и проблемы. Учебник для вузов. – 3-тє вид. – Київ : Либідь, 2001. – 384 с.
6. Мишаткина Т.В. Этика: Экспресс-курс. – Минск: ООО «Новое знание», 2003. Київ : Либідь, 2001. – 384 с.
7. Этикет от А до Я / Авт.-сост. Гусев И.Е. – Минск: Буколики, 2003. – 464 с.

15.3. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека НБ МДУ. – режим доступу:
http://libr-margu.narod.ru/index/elektronna_biblioteka_nb_mdu/0-16-0-16
2. Категорія: Філософія, прикладна етика – зокрема освіти. – режим доступу:
<https://uk.wikipedia.org/wiki>
3. Національна бібліотека України імені В. Вернадського – режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
4. Google scholar. – режим доступу:
<https://scholar.google.com.ua/>

Додаток до Робочої програми навчальної дисципліни щодо внесення змін

Зміни обговорено та затверджено на засіданні кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ протокол № ____ від «__» _____ 20__р.

Завідувач кафедри

культурології та інформаційної діяльності

_____ (Ю. С. Сабадаш)

Аркуш обліку змін

№ п/п	№ та зміст пункту, до якого внесено зміни	ПІБ викладача	Підпис викладача